

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpolne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejeman ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jelgersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Vstajenja čas.

In zopet je tu zlati, veseli hip, zopet je tu — Velikanoč!

Kako težko ga pričakuje slednje loveško srce, ali s koliko radostjo mu se napoljuje, ko nastopi, ta najlepši čas v letu!

Saj je ta velikonočni čas simbol, poosobljenje prvič nastopajoče pomlad, ko po dolgotrajni zimi zopet posije prijazno pomladino solnce, ko se sprostira nad nami zopet smehljajoče nebo in nas pozdravlja novo cvetje in žgolenje veselej ptič, a potem je poosobljenje našega odrešenja iz mrzlih spon grešne sužnosti ter dvignenja k Njemu, k Bogu, ki je naš izvor in naš cilj.

In res, ni ga skoro človeškega bitja pod solncem, katerega bi ne razveselil ta lepi velikonočni čas in ako tudi mu obdaja duhá mrak otožnosti, vesel postane, ko zadoni z visokih lin radostno velikonočni zvon. Saj ne samo, da prinese ta hip polno veselih čutil iz sedanjosti, tudi spomini so osrečujejoči, ki jih budi v nas, — kajti nehote pohtijo naše misli v daljno dobo naše prve mladosti, v dobo pomladi našega življenja, v ono zlato solnčno-jasno dobo, ko smo, zavedajoč se praznovali svojo prvo Velikonoč, v ono dobo, ko nam je bilo življenje še posuto s samim pomladnim cvetjem in nismo poznali ne borbne skrbi, ne zlobe tega sveta, ne sovražstva, ne zavisti in ne nesreče. Oj koliko bi dal vsaki izmed nas, ki se moramo boriti na morju življenja z vsakojakimi viharji, ki nemalokrat pretijo ladiji našega življenja s poginom, — oj koliko bi dal za to, da bi smel nazaj v raj one zlate dobe v nerazburkani glasini življenjskega jutra!

Ali ker to ne more, zadovolji se s spominji, katere obuja srečni velikonočni čas.

Seveda se nam porajajo zdaj tudi še razne drugače misli in z mislimi tudi želje, ki jih vzposejamo pomenu velikonočne dobe.

LISTEK

Na piruhe!

(Slika z domače vasi).

„Reci mi kdo kar hočeš, prazniki so le nekaj posebnega in kdor bi jih hotel odpraviti, ta bi se mi hudo zameril“. Tako je dejal sam pri sebi Mohoričev Tonek, ko je korakal proti svoji rodni vasi Zabrezje, katere že dolgo ni videl. Sicer je imel še dobro uro hoda do doma, in treba je bilo še precej v strmi breg in potem z brega dol in dolino, ondi notri je še le Zabrezje. Ali ta težkoča je bila hitro premagana in prej nego se je zavedel, stal je vrh prijaznega holma in zrl v nižavo — na svojo rojstno vas.

Tu je stala ta draga vas domača, iz prijazne doline ga je zopet pozdravila tiha naselbina in vitki beli stolp, tega je uprav zdaj zagledal.

Tonek si ni mogel kaj, da ne bi malce postal in se zatopil v misli ter v spomine na davno pretekle dni, pri tem pa mu je prav skrivaj prigrala svitla solza v oči...

Iz misli ga vzbudi milodoneči glas zvona, ki je zdajci oznanil, da se prične procesija, — kajti bila je Velika

Ali ni Velikanoč, praznik vstajenja Vzveličarjevega, simbol vsakega probujenja iz mrtvila k luči, življenju?

Ali ne mislimo samo na vesoljno človeštvo, marveč tudi na naš ljubljeni slovenski narod.

Kar se tiče vesoljnega človeštva, navdaja nas srčna želja, da bi isto zapustilo pot grešne sebičnosti, sovraštva in zavisti, ki vodi v pogubo ter šlo za svitom Njegovim, ki vodi k višku, k sreči, osvobojenju, k pravcemu vzveličanju. Oj kako krasno bi bilo, ako bi človeštvo hotelo nastopiti to jasno dasi strmo pot ter sprejeti nauk Vzveličarjev, nauk bratoljubija in krščanske strpljivosti, kako krasno bi bilo, ako bi vesoljno človeštvo hotelo za lučjo pravega spoznanja, ki mu kaže k eilju, predpisanimu nam po stvarniku vsečnemu!

In ko bi zavladal širom sveta ta nebeški nauk Njegov, vsaj uprav potem bi bilo gotovo, da tudi naš nesrečni narod dojde do svojega zaželenjega cilja. Vsaj uprav krivicoljubje sveta, ki brezrčeno bije v obraz pravici in bratoljubju, je krivo, da naš narod še vedno ječi v sponah nezaslužene odvisnosti ter da se ne more dviginiti na oni zlati višek prosvete, ki mu je prisojen po božjih in zakonih prirode in na katerem višku bi smeli vzklikniti: Vstal si mili rod, nastopil je za te težko zaželeni odrešenja dan!

Tako pa še vedno ječi v težkih okovih politične sužnosti in bode ječal, vsevečni ve kako dolgo še! Kakor kruta zima objema s svojimi ledeniimi okovi prirodo in nje strupeni dih ne da kliti iz zemlje cvetja in zelenja, — tako objema naš narod z ledeniimi okovi sovražni nam politični sestav, da se ne more razviti, da ne more vzklikiti v njem zlata pomlad popolne svobode in napredka.

Ali ker mine tudi najstrožja zima in se umakne velikonočnemu solncu, tako mora nastopiti tudi za nas Slovence — narodna Velikanoč.

sobota. Za hip se je še nasljal Tonek na tem zvonenu, potem pa se je spustil nizdolu, da še prihiti k procesiji.

N vasi se je že zbiralо ljudstvo, domače, a tudi iz drugih bližnjih vasi in veselje se je izražalo na vseh teh prijaznih kmečkih obrazih. To je bilo pogledovanja na vse strani in potajnega govorjenja — pa zakaj? Zato, ker so ondi uprav pred cerkvijo stali nekateri, ki ne spadajo več med vaščane, pa jim je le tu zibelka tekla. Zdaj žive raztreseni po svetu, dokler vsaj tega ali onega ne privede zopet usoda v domači kraj.

In tu je bil jeden, ki že sedem let služi pri dragoncih in se baje ne misli navečati vojaškega stanu, drugi pa je bil potrjen k pešpolku še le predlanskem, rad bi bil prišel že prvo Velikonoč domov, ker ga je tolkanj gnalo domotožje, a strogi vojaški predstojniki mu niso dali dopusta; — tretji je... no, pa vsaj vaška dekleta vsacega najbolje poznajo in se tudi tako zanimajo zanje, stoječ ondi na drugi strani ter potajno škileč sem na „ptuje“.

„Beži no kam, ali ni to Boričev Matevž oni le v rudečih hlačah?“ reče Zoretova Barbika.

„I seveda je“ odvrne njena tovarišica Zalazinkova Jerica, „vsako Veliko

Pričarati žarkov naše narodne sreče ne moremo, ali prepričani smemo biti, da nam prisijeo tem prej, čem več pogojev za to podamo sami. In ti pogoji so v prvi vrsti bratoljubje in pravo, ne sebično delo ter na udušenje za blagotromovine.

Interpelacija

poslanec dr. A. Gregorčiča in tovarisev na Njih Vzvišenosti gospoda ministrskega predsednika kot voditelja notranjega ministerstva in gospoda poljedelskega ministra radi uravnave hudournikov in rek ter izsuševanja močvirjev na Goriško-Gradiskem.

(Konec)

Največji Sočin pritok je Vipava, ki izvira na Kraujskem, ima jako zvit in počasen tok ter mnogo močnih ovinkov. Ob vsakem večjem deževju se razlije meter visoko čez bližnje travnike in njive, tako pri Velikih Žabljah, Gradišču, Prvačini, Renčah, Bukovici, Biljah, Sovodnjah. Pri tem dela škodo na poljskih pridelkih, žitu in travi ter odnaša seno. Na nekaterih mestih pretrga promet cele dneve, tako pri Renčah, kjer preplavi voda polja in okrajno cesto ob mostu za meter visoko. Na ostrih ovinkih odnaša Vipava ob povodnjih na eni strani rodotno zemljo, na drugi pa pušča grušč, ki dela zemljo nerodovitno, dokler je ne pokrije po več letih novo blato.

Vipava upliva v zdravstvenem oziru jako neugodno v vaseh, ki leže ob njej. Prebivalci so podvrženi mrzlici in vročinski bolezni; kužne bolezni se najrajše v takih krajinah ugnezdi, odkoder se potem razširjajo v druge vasi in celo v mesto.

Mnogo škode uzročajo tudi hudourniki, ki se izlivajo v Vipavo; tako na levem bregu Brancica z Rašo in Ravnjakom, kakor tudi Renc pri Renčah. Za uravnavo zadnjega so načrti že gotovi, ne da bi se bilo delo pričelo, ker dotične obravnave niso še popolnoma dokončane.

Na desnem bregu se izliva v Vipavo hudournik Lijak, ki izvira ob

noč pride na piruhe domov, potem ga pa zopet ni eno celo leto, — mu je menda pri vojakih dokaj dobro, le poglej, kako je rejen in kako svitlo čeljadimo!

„O jemine, oni zraven je pa Ravnikov študent, — jojmene, kako se je potegnil!“

„Pa tako bled je...“

„I nu, učiti se mora že veliko...“

„Pa duhovnik menda ne bo?...“

„Kaj še, tak pa duhovnik, dohtar bo, pravdarski, če učaka...“

„Taki se potem dobro oženijo...“

„Seveda vaške potem ne pogleda več.“

„Viš, viš, pa oni, — ali ni to Mohoričev Tonek...“

„Bog nas varuj, kaj pa ta tukaj dela?“

„Dolgo ga že ni prineslo semkaj, tam v Trstu je menda, za nekaj služi, — zelo reven je videti...“

„Pa prileten...“

„Ali Anžetov Francek, — ta se je popravil pri vojakih! Le poglej, kako ima lase pri všesih, na petelinji rep zavite...“

„Pa slameco od viržinke ima za ušesom...“

Uredništvo in upravnštvo se nahaja v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnštvo „Gorice“. Oglasi se računijo po petivrstih in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbah.

vznožju trnovskega gozda ter se vije v velikih ovinkih in silno počasi čez šem-pasko polje mimo Vogrskega. Preplavlja obsežne travnike med Šempasom, Starogoro in Vogrskim, kateri bi se dali premeniti v najboljše njive, ako bi se izušili z uravnavo Lijaka. Lijak zapre pot, kadar močnejše naraste, po več dñij vozovom in pešem tako na državni cesti Gorica-Ajdovščina, kakor tudi na okrajni cesti Gorica-Dornberg.

V razdirajočem delu podpirajo Lijak hudourniki, ki se vanj izlivajo, Vogršček, Vitovljček, Ozeljanček, Golobnjak in drugi, ki valijo seboj grušč ter ga odlagajo na travnike ali polagajo v Lijak, česar struga postaja vsled tega vedno višja. Golobnjak teče na nekaterih mestih tik državne ceste, katero preplavlja ob večjem deževju na precejšnji črti do 60 cm visoko.

Jako nevaren je hudournik Grajski pri Lokavcu, ki se je prej izlival v Lokavšček. Grušč, katerega v veliki meri seboj vali in med potjo popušča, je vzdignil njegovo strugo. Potok je prestolil bregove, zasul bližnje travnike ter izvolil si nov tok, po katerem spravlja v prav resno nevarnost bližnje travnike in državno cesto. Načrt za uravnavo tega potoka je že zdavnata izgotovljen in razpravlja se o njih že več ko dvanajst let; izvršitev potrebne dela je zdaj odvisna samo še od primerne državne podpore. Uravnava je tako nujna, vsako odlašanje more imeti najslabše posledice, more zakriviti veliko škodo in močno povisiti stroške uravnave.

Lokavšček, kateri se izliva pri Ajdovščini v Hubelj, ki teče v Vipavo, preti z resno nevarnostjo rečenemu kraju. Bati se je, da vsled mnogega grušča, katerega vali seboj, bo siljen zapustiti sedanjo strugo ter poiskati si novo pot naravnost skoz trg.

Vipavi bi se moral priskrbeti, kolikor mogoče, raven tok, da bi njena voda brez ovire in hitreje tekla. Prav tisto bi se moral storiti glede na Lijak z razliko, da temu bi se morala struga na nekaterih mestih iztrebiti in ponizati.

„Pa čepico po strani... ali je to po vojaško?“

„Tiho, tiho, semkaj se ozirajo, da bi se le skoro pričelo, skoro sram me je, pojdimo...“

Zdajci se začuje v cerkvi petje in veličastni glas orgelj s kora, v zvoniku zapojo zvonovi, ljudstvo privrje iz cerkve, vse se pobožno in spoštljivo odkrije ter se uredi po dva in dva in procesija se prične ob veselem pritrkovovanju zvonov.

Seveda tudi naši znanci niso hoteli zaostati, marveč uvrstili so se v procesijo po starci navadi, kakor ob času, ko so bivali še doma.

Po dokončani cerkveni svečanosti so se podali v vaško krčmo ter ondi zavzeli posebno omizje.

„Vina gori!“ zaklical je Boričov ter potrkal s svojo težko sabljo po tleh — „le hitro!“ Krčmar prinese liter vina ter ga postavi na mizo.

„Tovariši pijte!“ je zaklical „zdi se mi, da nas je uprav veter skupaj znesel od vseh krajev sveta, da malo pogledamo kako se kaj imajo naši svojci. Je sicer vsako leto Velikanoč, ali človek ne ve, kedaj je baš poslednja. Zatorej prijatelji, pijmo na veselo snidenje!“

Dragonec je po svoji starci navadi imel „govor“ do omizja predno je otvoril

Hudournikom bi se morale struge od izvirka zóžiti, na strmih mestih potlakati, z branovi in jezovi oskrbeti; goli bregovi bi se morali nasaditi z drevjem in grmovjem, da se zapreči nadaljno odnašanje zemlje.

Kako Ter (Torre) v Furlaniji pušča, kjer jemlje široke ravnine pod se, ki bi se dale sicer prav dobro obdelavat, ter jih z gruščem pokriva, in s kako velikimi nevarnostmi preti ob deževju prometu na državni cesti, je dobro znano. Ako se hoče priti tem znatnim nepriličnostim v okom, je neobhodno potrebno, da se uravnajo njegovi pritoki, hudournik Nedija v njenem gojenjem toku in potokov, ki se izlivajo v njem v občinah Kred, Sedlo in Breginj, kakor tudi hudournikov Idrija in Birska v okraju korminskom.

V občinah, imenovanih na prvem mestu, napravlja Nedija s svojimi pritoki na poljih in poslopjih veliko škodo, katera bo tem večja, čim dalje se bo odlašalo z uravnavo. Že pred mnogimi leti so bili začeli urejevati Nadijo po načrtu, potrjenem po politični oblasti, ali žal, da se je moralno delo ustaviti radi pomanjkanja zadostne državne podpore.

Struga hudournika Birska (Versa) v njegovem dolenjem toku je višja nego sedanja polja in vasi; brani so šibki in nezadostni; nevarnost je stalna in velika. Uravnanje tega potoka se mora začeti pri njegovem viru, pri Vipolžah, ter se mora združiti z izsušenjem močvirnatega sveta na Prevalu med Medano in Mušo, Vipolžami in Korminom, po katerem teče Birska. Ta velika planjava, ki se more rabiti dandanes le kot slab travnik, bi dala najboljšo zemljo za njive, ako bi se izsušila. Na planjavi ne prebiva nikdo; megla in sopari, ki se vzdigajo iž nje, uplivajo slabo na zdravje sosednih vasij ter škodujejo trti in sadnemu drevju bližnjih nasadov ob cvetju in drugače. Uravnava potoka in izsušenje ravani bi bilo največje koristi in je nujno potrebno. Priprave za uravnavo so že mnogo napredoval, one za izsušenje čakajo, da jih vlada prične.

Navedeno uravnavanje hudournikov in rek ter z njimi združeno izsušenje močvirjev bi zavarovalo rodovitno zemljo pred nadaljnji trganjem, zasipanjem in širjenjem močvirjev, bi varovalo poslopja, zemljišča in ceste v njih obstoju, omogočilo bi promet na državnih in okrajnih cestah ob vsakem vremenu, znatno bi povzdignilo rodovitnost zemlje, podkrepilo bi davčno moč v deželi ter v mnogem oziru bi zboljšalo zdravstveno stanje v onih pokrajinh, prav mnogo bi pri pomoglo, da bi se zmanjšala in populacija pregnala beda, ki je že nekaj časa stalna v deželi, zopet bi dvignilo obupa-

„pitje“, katerega je njegova orjaška hrana prenesla dokaj in prevrnil je v sé zaporedoma več kozarcev vina, tovariši so mu le bolj polagoma sledili.

Mej tem pa se je zbral v krčmi še več ljudij na kozarec vina. Splošna pozornost je bila seveda obrnjena na naše omizje. Dragonec je bil kmalu junak večera, vsem je napival, hodec s polnim kozarcem in litrom po krčmi okrog, vsakega je tikal, vsakega objel pa mu rekel „bratec“, naposled pa se je skregal z vsemi in nastal bi bil celo tepež, kajti dragonec je že potegnil svojo težko sabljo iz nožnice in oči so se mu strahovito bliskale, ali deloma strah pred silnim vojaškim orožjem in deloma previdnost starejših možakov je preprečila nevarnost in zaključek je bil ta, da je dragonec naročil kar deset litrov vina h kratu ter napajal v pozni večer vso krčmo.

*

Z drugim dnem so nastopili veseli prazniki, najlepši, kar jih je pomnila vas Zabrezje. Solnce je tako radostno prisijalo čez goro, kakor bi bilo hotelo izliti vso svojo naklonjenost na to vas in njene prebivalce. Že zarana je hitelo staro in mlado na plan in — glej; če-

joče ljudstvo ter bi imelo za nasledek viden napredok v kulturnem in socijalnem oziru.

Zato stavljajo podpisani na Njih Prevzišenosti gospoda ministerskega predsednika kot voditelja notranjega ministerstva in gospoda poljedeljskega ministra naslednja vprašašnja: (Glej „Gorico“ št. 24. z dne 26. marca t. l.)

(Sledijo podpisi.)

„Trgovsko-obrtna zadruga“. Nova past.

Ravnateljstvo „Trgovsko-obrtne zadruge“ je sklical izvanredni občni zbor, ki je imel sklepati o premembri pravil. V nedeljo, dne 24. t. m., se je zbral drobno številice članov, ki so soglasno sprejeli tele spremembe pravil:

1. „Zadrugo vodi načelstvo (ne več ravnateljstvo) 7 članov in 3 namestnikov (do zdaj 21 članov in 5 namestnikov) in nadzorstvo 9 članov in 4 namestnikov (do zdaj 5 članov in 5 namestnikov). Načelstvo je sklepno, ako so pri seji navzoči 4 člani (do zdaj 10). Ta prememba je gotovo „narodno-napredna“ posebnost, ker nikjena svetu ni več nadzornikov ko članov načelstva. Umestno je pa vendarle bilo skrčiti število ravnateljev, ker so nekateri raznašali po mestu in deželi vse, kar so vedeli. Sicer pa tudi zdaj ne bodo vsi molčali, ker bo gotovo med njimi nekdo, ki ne zna molčati. Ude bodo Boga hvalili, če bo vsaj „Soča“ molčala o njih dolgovih ali vlogah, kar do zdaj ni vselej.

2. „Osebe, ki so obsojene(!) radi kakega hudodelstva, pregreška ali prestopka iz dobičkarje, sme(!) izključiti načelstvo in nadzorstvo v skupni seji. (§. 30).“

Do zdaj je veljalo: Osebe, ki so v sodnijski preiskavi oziroma obsojene zaradi hudodelstva itd., ne smejo biti voljene v ravnateljstvo ne v nadzornalni svet in za slučaj, če bi prišle po izvolitvi v preiskavo, je mora takoj izključiti“. Ta določba je gospodom zastrela. Sicer se pa tudi stare določbe niso držali. V preiskavo je prišel dr. Tuma, a niso ga izključili, v preiskavo je prišel in je še Gabršček, a pri vsem tem je vedno še član ravnateljstva. Novo pravilo — katero ne določuje, da se nekateri ljudje morajo, ampak da se samo smejo izključiti — dovoljuje s tem, da smejo biti v načelstvu in nadzorstvu „Trgovsko-obrtne zadruge“ tudi hudodelci, sleparji in oderuhi, ki so bili morda vže večkrat obsojeni in zaprti radi takih reči. Lahko rečemo, da v nobeni zadrugi ni takega pravila in da je tudi v Gorici tako pra-

ljada dragončeva se je že bliščala v južnem solncu. Mladi vojak je hodil po vasi gori in doli, pozdravljal vsakoga, stiskal vsakemu roko ter voščil „vesele praznike“, v ruti na hrbtnu pa je nosil polno piruhov, katerc je delil na vse strani, zlasti pa s strahom obdajajoči ga mladini. Po veliki maši pa je stala zopet četvorica pred cerkvijo veselo motreč in ogovarjajoč znance in prijatelje.

To je bilo potem življenje na vasi! Središču vsemu življenju so bili seveda naši prišleci — vse se je zanimalo le zanje, povsodi so jih hoteli imeti, povsodi so jih obkladali s pirohi in poticami in staro in mlado se jih je radovalo, zlasti pa njihovi bližnji sorodniki. Saj se je njihov prihod tako harmonično spajal z veličastnim in izvanrednim, kar je poveličevalo ta praznični čas! Kdor bi hotel vedeti, kaj so priprostemu nepokvarjenemu ljudstvu prazniki in zlasti še ti lepi velikonočni prazniki, oni naj bi bil pogledal v to Zabrezje, srce bi mu bilo poskakovalo veselja.

Žal, da so potekli lepi trenutki le prekmalo, — prišel je čas ločitve in naši znanci so se poslavljali od drage domače vasi. V jutro po praznikih so stali vši širje pred vasio, do kamor so jih bili

vilo res čudno. Bolje je bilo staro dočelo čisto izbrisati, če gospodom ni bila prav.

3. Po novih pravilih ima vsaki član toliko glasov kolikor je podpisal deležev in sme vsled pooblastil zastopati poljubno število članov. (Do zdaj je imel vsak član največ 10 glasov, svojih in pooblaščenih). Dolžniki bodo od zdaj naprej dolžni pošiljati pooblastila vodjem „narodno-napredne“ stranke, sicer jim bodo zagodili na bombardon!

4. „Občni zbor je sklepčen, ako je zastopan najmanj deseti del podpisnih deležev“. (Do zdaj je bilo potreba $\frac{2}{3}$ vseh članov).

5. „Izstop iz zadruge pred pretekom petletne dobe je le mogoč: a) v slučaju smrti, b) v slučaju stečaja (konkurza), c) v slučaju ubožanja. Zadruga vrne izstop v šemu članu le sveto dejanski vplačanih obrokov brez obresti ali dobička, nasproti pa si zadruga sme odtrgati primeren znesek v pokritje morebitne izgube (§ 5. 6).“

Staro pravilo je dajalo izstopivšim članom pravico do obresti pro rata temporis et quanti, ako je odsek imel dobiček (§ 13). Novo pravilo pomeni torej za izstopivše ude (umrle ali ubožane) konfiskacijo ali vtrganje obresti. Kdor torej ne včaka cele dobe ali če poprej uboža, izgubi obresti in to ne samo član-upnik ampak tudi član-dolžnik, ker pravilo ne dela razlike. Tak revez bo po tem pravilu moral šteti obresti od dolga, od svoje vloge pa ne bo imel obresti. Lepa hvala za ta dar!

6. Dalje: „Član, ki pred pretekom odsekove dobe (izven slučajev a. b. c.), izstopi, se s tem izrecno (!) odpove vsaki pravici do zadruge in posebej (!) tirjati nazaj že vplačane deležne vloge (!)“ Ta §. je past nastavljena vsem tistim, ki so odpovedali deleže in ki tudi sodnijski zahtevajo priznanje pravoveljavnosti odpovedi. Po tem pravilu bi člani izgubili pravico do vplačanih deležev tudi tedaj, a kobi najviše so dišče izreklo, da je bila odpoved veljavna. To bo kaj razburilo vse člane-upnike, ki so deleže odpovedali, ker se jim s tem določilom — naravnost grabijo vplačani deleži! Ali še hujše bila določba zadela člane dolžnike, ker ti bi z izstopom izgubili vplačane obroke (vplačane deležne vloge), a dolg bi ostal neprikrajšan. Če si je torej kedob vzdolžil 6000 kron (na menico ali vknjižbo) in je podpisal dva deleža ter v dveh letih vplačal deležnih vlog 222 kron, bo vplačanih 222 kron izgubil in dolžan bo v edno še 6000 kron, ako po dveh letih iz zadruge izstopi. Lepa tolažba za dolžnike „Trgovsko-obrtne zadruge“!

spremili sorodniki in znanci, potem pa so se zopet razšli na vse štiri vetrove. Dragonec je še vsakemu posebej stisnil roko, pa dejal pomenljivo:

„Prijatelji, lepi so bili ti prazniki, lepih še nisem imel v življenju, tako sem bil srečen in vesel. Kdo ve, ali bode še katerikrat tako? Vsaksebi gremo, jaz v Gradec, ti v Celovec, ti na Dunaj in ti v Trst, morda se ne vidimo več!“ Korenaku je pri tem stopila solza v oko in naglo se je poslovil od tovarišev, njegova težka sablja pa je rožljala še dolgo po kameniti stezi, ki vodi iz vasi!

Mohoričevem Toneku je šlo tudi nekaj takega kakor težka slutnja po duši. Radi tega je prišedši vrh hriba še jedenkrat obstal in dolgo zrl nazaj na rodno vas, — bilo mu je, kakor da jo vidi zadnjikrat...*

No, on in tudi dragonec slutila sta prav. Kajti ni še minulo leto, ko sti prišli dve tužni poročili v Zabrezje: Boričev Matevž, dragonec je ponesrečil na vojaških vajah, padši s konja in je umrl — Mohoričevemu Toneku pa je v zatuhlih prostorih tržaške bolnišnice ugasnila luč njegovega trudnega življenja.

7. Nova pravila dajajo načelstvu sedmero mož še drugo tiransko oblast: „Členstvo izgubi zadružnik po sklepu načelstva:

a) ako na škodo zadruge podkopava njen kredit in nje dobro ime na kakerenkoli način;

b) ako zaostane tri meseca s plačili tedenskih obrokov, ne zmeneč se za opomin“.

V obih slučajih izgubi član vse zadržane pravice in vplačane vloge, ki zapadejo v korist zadruge; temu nasproti pa ostane obvezan za vse društvene dolžnosti do dveletnega zastrešenja. (§ 4. 6.) Določba pod b. je bila vže v starih pravilih, a je vendar skrajno drakonična, zlasti še za to, ker se lahko uporabi tudi nasproti dolžnikom, da namreč vse izgubijo, kar so vplačali, dočim jim ostane dolg neprikrajšan. Pravila ne delajo razlike med člani upnik in člani dolžniki.

Določba pod a pa je nova t. j. nova priboritev goriske „nar.-napredne“ stranke. Po tej določbi pridejo prav na lahko ob vse, kar smo vplačali. Načelstvo izve o nas, da mi na katerikoli način n. pr. s kritiko pravil ali poslovnika ali obrestovanja ali knjigovodstva ali česar koli podkopavamo dobro ime zadruge, skliče sejo in sklene naše izobčenje, pa smo ob deleži, morda celo v 12. mesecu 5. leta, ako načelstvo spozna, da smo podkopavali dobro ime zadruge. Kaj ne gg. člani-upniki, da nam daje ta določba veselo upanje, da nam „narodno-napredno“ načelstvo nazadnje še pobere vplačane deleže? Ali to grozno pravilo velja tudi za dolžnike. Tudi oni, aki bodo spodkopavali dobro ime zadruge, izgubijo vse kar so vplačali, nasproti pa bodo zadrugi dolžni vse, kar so prejeli.

To je nezaslišano tiranstvo, v katero se nas hoče tu vkovati. Na eni strani se nam ne dovoljuje izstopa in se s tem krši postavo, na drugi strani se nas izključuje in se nam zasega deleže.

Gorjé nam, ali gorjé tudi dolžnikom ako pristojne oblasti ta pravila vpišejo! Upamo pa, da se to ne zgodi, ker to bi bilo v nasprotju s postavo 9. aprila 1873. Po § 11 imenovane postave smejo pravila razlikovati se od postavnih določeb levonih točkah, pri koi jih je to izrecno dovoljeno. Gledě izstopivših članov pa pravi postava, da imajo pravico do vplačanih deležev z dobičkom vred po bilanci onega leta, v katerem so izstopili (§ 55). Postava ne dovoljuje izrecno, da bi smela pravila kaj drugega določati o tej točki, toraj so tudi vse take določbe neveljavne in pristojne oblasti jih ne smejo vpisati.

Mi smo pregledali vše razna pravila zadrug in posojilnic, ali take določbe, da bi načelstvo smelo deleže na ravnost zasegati, nismo nikjer našli. Razume se samo ob sebi, da sme vsaka zadruga izključiti člane, kateri jej izpodkopavajo kredit ali kateri jej sploh niso po volji in da taki izključeni člani izgubijo vse zadržane pravice, ali pravico do svojih deležev, do svoje lasti ohranijo, ker te pravice jim nobena postava ne more vzeti, še manj pa kako spakdrano pravilo „naprednih“ juristov. La st nam je z zajamčena v osnovnih državnih zakonih in te bodo tudi „narodno-napredni“ juristi morali upoštevati.

Sklenemo z nasvetom na vodstvo „narodno-napredne“ stranke: Recite načelstvu, naj ne vlagajo teh pravil, da ne osmeši z njimi slovenskega imena pred javnimi oblastmi.

Dopisi.

Iz Gorice. V zadnjem dopisu smo povedali, s kakšno srditostjo in škodoželjem se zaganja „Soča“ v „Centralno posojilnico“, in to brez najmanjšega povoda in razloga. Najhujši političen nasprotnik se ne dotakne takih zavodov, tudi če bi bil uverjen, da je v njih kaj gnilega, dobro vedoč, da je lahko izpodkopati kredit zavodu in zasebniku, a škodo povrnil ni mogoče. Le brezvestneži, kate-

rim je razjedla prirojena hudobija zadnjo trohico socijalne in politične poštenosti, se ne vzpnó do gladine tega konvencionalnega vodila ter šrkajo izbruhne svoje malopridnosti na take zavode.

„Centralna posojilnica“, ki opravlja svoje posle z največjo pazljivostjo, veste, natanko, v zavesti si, da je tú naložen denar našega ljudstva, prekoračila je 27. marca po preteku še ne desetih mesecev vsoto en milijon prometa, realnega prometa in ne takega, kakor nekateri drugi zavodi, ki prenašajo nekoliko tisočakov iz jednega zavoda v drugi kakor mačku mlade, da se lahko bahajo s svojim „velikim prometom“. In tak zavod se upa napadati človek, ki hoče biti še Slovenec, na tak nesramni način, da mu v svetu zmanj iščeš para. In ta človek si je v polni zavesti storjene krvic, vé, da piše neresnico, a piše jo, ker se boji, da bi mu ta zavod izpodmlel stališče, kjer se je utaboril. Je-li mogoče po tem takem z ljudmi te vrste skupno mirno živeti? Je-li mogoča sprava z ljudmi takih načel? Leto škodožljnost oglejte si Vi gospodje v Trstu in na Kranjskem in Vi dobrohotni domaćini, ki vedno propovedujete spravo in zvratačate krivo na nas, sodeči po običajnem načelu, da pri prepisu sta obe stranki krivi, in povejte nam: Je-li mogoča sprava z elementi takih nazorov?

Ne ugovarjajte nam, da je to le posamezno dejanje in da sodimo prestrogo; ne, mi poznamo bolj podrobno te gospode, to so ljudje novodobne menšesterske šole, katerim je vsako sredstvo dobro in dovoljeno. Dočim spodkopujejo na eni strani kredit sorokom, bližnjim in tudi prijateljem, prežijo na vsako priliko in na vsako podjetje, katero služi njihovemu maliku bogastva.

Da je temu tako, razvidi lahko vsakdo iz sledčih podatkov:

Naš deželni zbor je bil sklenil, da sprejme pobiranje erarske in deželne užitnine v svojo upravo. Izvestno je, da bi zastonj ali za tako male odstotke pobiral tudi užitnino za občine, ako bi se za to oglasile, ter jim doneske do zadnjega vinarja izplačal. Gospodje od „narodno-napredne stranke“ so se tej nameri na vse kriplje upirali, češ, da bode imela dežela od tega izgubo. One naše rojake, ki niso bili njihovega menenja, so imenovali v svojih listih kar naravnost — sleparje, bedake, ki ničesar ne razumejo. Toda kakor razsvetli blisk v temni noči ves položaj, tako pojasni lehko vsakemu, ki ima odprte oči, en sam slučaj, kdo je imel v tem oziru prav.

Rihemberški župan Pavlica je uvedel, da mora občinska užitnina mnogo več nesti nego je dobivala občina istinito od zasebnih podjetnikov. Leta 1900 je vzela radi tega občina svojo užitnino v lastno upravo, in glej, koncem leta je dobila po odbitih vseh stroških 2.600 K čistega dohodka več nego prej. Torej jedna sama županija je imela le pri svoji užitnini leto za letom vsaj 2000 K izgube.

Ubogi posestnik, ubogo ljudstvo plačuj in skladaj denar za bolnice, šole, poti itd.; čisti dobiček davščin, ki pridajo po vsej pravici tebi, naj pa leže v mošnjiček mogotcev in „naprednjakov“ ki ga kupičijo v svoje blagajne brez truda, brez rizika! A možje, ki so nasprotnega mnenja, ki nočejo podpirati teh nazorov, so — sleparji! To je novodobni „napredn“ evangelij.

Protestujemo slovesno proti morebitnemu očitanju, da ne privočimo našim rojakom in premožnim posestnikom in gospodom večjega imetja; nasprotno, iz srca želimo, da bi si opomogli, da bi bili vsi zelo premožni in podkovani; vendar to se nikakor ne sme goditi na škodo nevednega sosed-a-trpina. Kar je narodovo, naj se uporabi tudi le jedino narodu v prilog; a z marljivostjo, delom, trudom in podjetnim duhom naj si pomaga vsak, kdor zna in more, do blagostanja in velike imovnosti. Visoke obresti zahtevati, je postavno prepovedano in velja dandas tudi pri liberalcih kot nedostojno, zaničljivo; toda jemati ubo-

gemu, nevednemu ljudstvu kapital in obresti brez truda, brez nevarnosti, je li to prav, je li to pošteno?

Samo rihemberška županija bi bila imela v jednem letu 2.600 K izgube, ako ne bi bila sprejela pobiranja občinskih doklad v svojo upravo. Res je, da takih županj je v deželi malo, a zato jih je vseh skupaj blizu sto. Iz tega se razvidi lahko, koliko občinskega denarja ni prislo k svojemu pravemu namenu in koliko škode je ljudstvo trpelo. Mogoče, da so tudi druge županije, ki imajo pobiranje občinskih doklad v svoji upravi; a staršine, kjer se to ne godi, naj si natanko ogledajo to točko, da ne bodo občinari na škodi.

Če razvila že to pojasnilo čuden svit na razmre občinskih doklad in na one, ki te razmre zagovarjajo, ustvari si vsakdo lahko jasno sliko, kako je z erarsko in deželno užitnino ter lahko razumi, zakaj je ravno med krčmarji toliko „naprednih“. Lev izvrševalnem odboru napredne stranke jih sedi, ako se ne motimo, nad polovico. Ti, ki so večinoma sami tudi posestniki, ne vedo in ne pomislico, da majhni olajški, katere mogoče uživajo, prouzročujejo povrašanje doklad na zemljiški in drugi davki za deželne potrebe, katerega stalno ne bi bilo treba, ako bi ostal deželi ves dohodek, kateri donaša užitnina.

Tu imamo lep dokaz novodobnega menšesterstva, in z ljudmi takih nazorov ni sprava mogoča. Te ljudi je treba razkrinkati ter jih pokazati našim rojakom v pravi luči. Ljudstvo bode gotovo izprevidlo in spoznalo svoje prave prijatelje in — svoje „osrečevalce“. Tako ne sme, tako ne more naprej, mera je polna.

Politični pregled.

Državni zbor.

Državni zbor se snide dne 18. t. m. Na dnevnem redu je mej drugim renuncijaciji nadvojvode Franca Ferdinandu in drugo branje zakonskega načrta o povrašanju davščin na žganje.

Vojna v južni Afriki.

Razni odločilni angležki krogi so postali nejedini mej seboj. Razpor je nastal med kolonialnim ministrom Chamberlainom in družbi z Sir Alfred Milnerjem guvernerjem v Kapu ter lord Kitchenerjem vrhovnim poveljnikom v južni Afriki radi nadaljevanja vojne. Čudno pri tem sporu je to, da minister Chamberlain, živec daleč strani od bojišča, v Londonu, hoče vedeti več nego Kitchener, ki je izkušen na bojnem polju. Chamberlain namreč zahteva, da se vojna brezobzirno nadaljuje, dokler ni uničen ves burski narod, — ta človek pozna le sovraščvo in svojo korist, kajti znati je treba, da je on udeležen na več bogatih podjetjih v Afriki, ki bi mu dnesla bogati plen, ako se Anglija polasti obeh republik; radi tega je tudi on prvi in pravi prouzročitelj južno afriške vojne. Na njegovi strani stoji, in sicer iz jednakih sebičnih uzrokov, kapski načelnik Milner, oni, ki je svoj čas podpiral angležkega pustolovca Jamesona, ki je udril s tolpo prostovoljcev v Transvaal in se hotel polasti republik. Proti obema pa je lord Kitcher, ki je predlagal angležki vlad, da sklene časten mir, kajti nadaljevanje vojne bode imelo za posledice, da ista trajajo več let in je izid vkljub temu dvomljiv. Kitchener je zadnjič iskal premirja z Botho jedino radi tega, da bi reorganizoval vojsko ter dobil časa v ta namen, da dospo v Afriko nove čete. Ali Botha je ponudbo odklonil in Kitchener se nahaja v veliki zadregi. Mej tem se je vrnil v Londonu ministerski sovet, na katerem se je sklenilo nekaj posebnega. V tem sovetu je Chamberlain kritikal Kitchenerjev predlog in ga smatral „pogubnim in neumljivim“. Na to je odšla posebna ordra na lord Kitchenerja in ta ordra je baje odpozvalnica na poveljnika, katerega hoče vrlada zamenjati z drugim, zdaj že četrtim poveljnikom.

A nobenemu, ne Robertsu, ne Kitchenerju se ni posrečilo zatreli Bure, katerih 13.000 najboljših mož imata samo Botha in Dewet, marveč sprevredila sta, da je to narod, ki noče žrtvovati svojega obstanka. In jednakom se bo godilo Kitchenerjevemu nasledniku. Listi poročajo, da se je v Amsterdamu ustanovil odbor, ki je začel v Holandiji in Belgiji nabirati prostovoljcev, dva tisoč mož je že odšlo preko Hamburga v Afriko. Mej tem pa Buri vedno bolj pritskajo proti središču Transvaala, Pretoriji, kjer so zasedli vsa važna mesta in obstojejo društvena pravila

varnost, da jih Buri poženo iz prestolice Krügerjeve. Burom na pomoč prihaja pa še drug važen činitelj, namreč kuga. Ista se je začela pojavljati tudi v Natalu, in vsa pristanišča so itak že okužena. Ta sovražnik pobere zdaj v angležkih vrstah več vojakov, nego burske krogle.

O najnovejših dogodkih na bojišču se poroča, da sta se Dewet in Botha združila ter hočeta nastopiti proti Frenchu. Pričakuje se izvanrednih dogodkov. Buri so izborni veseli.

Stanovništvo burskih poveljnikov javnost ne more prehvaliti, vsi poskusi Angležev se izjalovijo. Zadnjič so Bothi ponudili predsedništvo in vrhovno poveljništvo v obeh republikah ter 250.000 funtov plače na leto, ako se uda, a Botha je sramotno ponudbo junaško odklonil.

Domače in razne novice.

Našim cenjenim naročnikom in čitateljem voščimo srečne praznike in veselo Alelujo!

Veliki teden. — Kakor navadno vsako leto, bilo je tudi letos vse dni velikega tedna živahnio praznično gibanje v našem mestu. Ker je bilo vremе hvala Bogu! vse dni jako prijetno, ni te prišlo obilo ljudij z dežele v mesto po raznih velikonočnih opravkih, marveč tudi mestno prehvalstvo je bilo na nogah. Pridno je obiskovalo cerkev in božje grobe ter s tem dajalo spričevalo o krščanski zavesti. Procesije se bodo vrstile in sicer: danes popoldne ob 4 $\frac{1}{4}$ v stolni cerkvi, ob 6. uri pri sv. Ignaciju na Travniku, ob 7. na Placuti in ob 8. pri kapucinih; jutri zjutraj ob 6. na Kostanjevici in pri sv. Roku.

Za „Šolski Dom“ je prejel dečnica od podpiratelja Ivana Vogriča nadučitelja v pokoju 4 K; S. Rutar, c. kr. prof. v Ljubljani 5 K; Julija Leban v Črničah 5 K; upravnemu so poslali v Solkanu pri Druču pri igri na kroglice zbrani igrači in gledalci 4 K; Alojzij Kruščič, krojaški mojster v Gorici 5 K. Hvala!

Svinjina zavita v „Primorce“. — Kakor se poroča od tu in tam, je prišel „Primorce“ v posebno veljavo zdaj o praznikih. Ljudje ga rabijo za zavijanje gnajti, svinjskih jezikov in kar je tega. Da pri tem ne hranijo papirja, priča neko — pa ne izmišljeno! — poročilo, da je nekdo dobil svinjsko gnajt zavito v štiri „Primorce“ in sicer jedne in iste števike. Vsled tega postane jasno, v kakem namene se pošilja — kakor pravi lastnik „Soč“ — kar po 3000 eksemplarjev „Primorce“ „po deželi“. — Svinjino pa, katero zavijajo ljudje v ta list, bode pač treba dobro oprati in prekuhati, da se umori v „perštu“ nevarne bacile ali celo kake — „napredne“ trihine.

Porotne obravnave v tekočem letu se prične 20. maja. Lista porotnikov se sestavi v drugi polovici tega meseca.

Umrljivost v Gorici v letu 1900. V Gorici je umrl v letu 1900 779 oseb in sicer 369 možkih in 410 žensk. V prejšnjem letu 1890 pa je umrl 670 oseb, torej več lani 56 oseb, kar je svede le slučaj. Umrlo jih je največ meseca januarja, namreč 85 oseb, a najmanj v mesecu februarju, namreč 53. Po starosti jih je umrl in sicer do 5. leta 196, od 5.—15. l. 28, od 15.—30. l. 83, od 30.—50. l. 115, od 50.—70. l. 199 in od 70. l. naprej 158.

Iz državnega zobra. Poslanec Oskar Gabršček s tovariši je stavil v seji posl. zb. 27. marca t. l. interpelacijo za pospešenje gradnje ceste po levem bregu Soče, ki zaključuje s sledčim vprašanjem na ministra notranjih zadev:

Ali je Njegova Ekscelenca pripravljena, skrbeti za to, da se poskrbi že letos kakor tudi v državnih proračunih naslopnih let za primerne prispevke, katerim bo namen, pospešiti gradnjo cestnega dela Vogršček - Sv. Lucija - Tolmin - Kobarid na levem bregu Soče?

Društvo veleposestnikov (narodno-politično) ima redni občeni zbor dne 11. aprila ob 11. uri v gostilni „Pri jelenu“ v Gorici z dnevnim redom, katerega dologočajo društvena pravila.

Predsedništvo.

Vabilo. „Slov. bralno in podporno društvo v Gorici“ vabi svoje člane k rednemu občenemu zboru, ki bo v nedeljo, dne 14. t. m., ob 1. uri popoludne v prostorijah „Goriške Čitalnice“ z dnevnim redom, ki ga določujejo društvena pravila.

Hranilnica in posojilnica Biljana Medana bude imela svoj letni občeni zbor drugo nedeljo po Velikinoči t.j. 21. aprila t. l. Dnevi red: 1. Nagovor načelnika. 2. Poročilo tajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Morebitni nasveti. K obilni vde-

leži v družbinih prostorih vabi društvenike odbor.

Zgodbica o izgubljenem stotaku. — Poročali smo, da je zmanjkal Boštan Kumarju iz Št. Ferjana na živinskem trgu v Gorici jeden stotak, katerega je imel zavitega v rutu v svojem žepu. Do stotaka sta prišla kakor se je dognalo, (ne ve se pa, ali sta ga ukradla ali našla), 13-letni Anton Strosser in 15-letni Miha Jevšek. Menjala sta ga v menjalnici g. Michlštäderja, kateremu sta rekla, da je stotak last g. Furlanija, pri katerem je bil pred nekaj časa Jevšek kot vajenec v trgovini Drobž razdelila sta na štiri dele ter ga nesla zakopat v grmovje pod cesto, ki pelje iz mestnega vrtu k mostu čez Koren. To skrito dejanje pa so opazovali neki drugi fantje in ti so izkopali en del tega „zaklada“ in ga odnesli. Ker sta pa to zapazila Mihec in Tonček, sta brž izgrehla ostale tri kupe ter nesla dva zakopat v vrt g. Holcerja, enega pa sta dala v varstvo svojemu prijatelju Devetaku, ki je nesel denar domov. Pridržala sta si seveda primerno svoto, za katero sta potem nakupila raznih dobrih rečij n. pr. sladičice, peršuta, cigaret itd., kar ugaja takim gospodkom. Devetaku materi se je pa čudno zdelo, od kod je dobil njen sin toliko denara, bilo je namreč drobiž za 30 K 10 vinarjev Deček je materi vso stvar povedal in mati je vzela denar ter ga nesla na policijo.

Policija se je na to takoj podala v Holcerjev vrt, kjer je našla zakopan denar, katerega je bilo z onimi 30 K 10 vsega skupaj 98 K 10 v. Policija je vzela tudi nekaj nakupljenih rečij ter vzela pod svoje varstvo imenovana ptička Mihec in Tonček.

Mihec Jevšek in Tonček Stroser sta že znana potepina, ki delata svojim staršem hudo preglavico, kajti poroča se, da vso zimo nista spala skoro nobeno noč doma. Bila sta že tudi večkrat kaznovana in ju čaka torej še prav lepa bodočnost.

Sneg zasul je 21-letnega Janeza Lebana iz Žabč pri Tolminu. Pripravljal je še drva v Dolino. Pri tej priliki se je udrl z gore sneženi plaz ter ga zasul. Mlašenec se je rešil na uprav čudovit način, a poškodoval se je vendar tako močno, da so ga morali pripeljati v bolnišnico usmiljenih bratov v Gorici.

Nov poštni urad so odpri v Skrbini na Krasu dne 16. marca t. l.

Nevaren človek. — V Trstu so lansko jesen arretirali nekega Maksa Ditricha, ker je kradel grozdje v nekem vinogradu pod Škednjem. Po policijskih aktih se je izkazalo, da je ta Makso doma iz Draždan na Nemškem ter da ga draždanske oblasti isčejo, ker je umoril osem deklet. Ditricha so te dni odpeljali iz tržaških zaporov v Draždane in ga izročili tamošnjim oblastim. O tem človeku poroča „Slov. Narod“, da je ušel iz blaznice v Draždanih ter se priklatil tudi na Kranjsko. Pri Kočevju se je utihotapl v neko kmečko hišo, kjer je hotel umoriti dve dekleti, a je zbežal, ko so prišli ljudje. V Kočevju so ga prijeli, a ker so doznavali da je blazen, izpustili so ga zopet. No, zdaj je na varnem. Vpraša se le, če je zares blazen, ali se ni le delal tako.

Sv. oče Leo XIII. je oni teden sprejel mnogo avstrijskih plemenitašev. Pri tej priliki se je sv. očetu poklonil tudi češki goslar Kubelik, katerega je predstavljal ravnatelj češkega kolegija. Sv. oče se dobro počuti in dela neutrudno. Bog ga živi!

Smrt nadvojvodine. V Voloskem je dne 30. m. m. umrla nadvojvodinja Gizela 4letna hčerka nadvojvode Josipa.

Listnica ujetništva. — Gospodom dopisnikom: Prihodnjič!

Poslano.

Dne 1. oktobra pretečenega leta sem kot priča pri sodniški obravnavi odgovarjal na

vprašanje zaradi novih članov na dnevni red. — Tudi moja druga trditev je bila popolnoma istinita, kajti več kot polovico dotičnih članov nisem dne 20. aprila leta 1900 poznal in jih še danes ne poznam. Tudi ne vem še danes o marsikaterem, ima li kaj premoženja ali ne.

Na podlagi zgoraj navedenih izpovedi je Andrej Gabršček dva dni potem, t. j. dne 3. oktobra pretečenega leta vložil pri tukajšnji sodniji zoper mene o v a d o z a r a d i k r i v e p r i s e g e ter v tej ovadbi trdil: 1. Imena novih članov, navedena v zadružnem registru od št. 2325 do 2494 so se pri seji dne 20. aprila prečitala, 2. Dr. Kos je nove člane poznal, ker je njih imena lahko čital v štraci.

Tukajšnja sodnija se je brez težav prepričala, da sem jaz pri obravnavi dne 1. oktobra govoril resnico, Andrej Gabršček pa je v svoji ovadbi zapisal neresnico. Zato tudi sodnija ni imela nobenega povoda, da bi bila zoper mene pričela kakršnokoli sodno preiskavo.

Sedaj pa poglejmo, kaj pravi § 209. kaz. zak. Tam stoji: „Kdor koga, podstavuje mu h u d o d e l s t v o , pri gosposki ovadi, ali tako obdolži, da bi njegovo dolženje priliko h gosposkinemu preiskovanju ali vsaj k i z s l e d o v a n j u zoper obdolženca dati zamoglo, je kriv h u d o d e l s t v a o b r e k o v a n j a .“

§ 210. kaz. zak. pa pravi: „Kazen obrekovalca je pravilno težka ječa od enega do petih let.“

Toliko za danes!

V Gorici, 4. aprila 1901.

Dr. Franc Kos.

Knjiga „Naši narodni grehi“ se dobiva v „Narodni tiskarni“ v Gorici in pri knjigotržcu g. Likarju. V nobeni slovenski hiši ne bi smela manjati ta knjiga, iz katere se moramo učiti, kako živeti res slovenski in kako se ogibati narodnih grehov. Baš sedanja volitve po obmejnih slovenskih pokrajinah so zopet pokazale, kako potrebni smo še našrednega pouka. Zato je Slovenci, ne izogibajo se tej prekoristni knjigi in naročajte si jo! Cena knjige je 50 vinarjev po pošti 5 vin. več.

Lekarna Piccoli, pri angeliju.
v Ljubljani, na Dunajski cesti.
Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli,
dvorni založnik Nj. Svetosti papeža Leona XIII.
v Ljubljani.
Podpisane si usojata naznaniti Vašemu Blagorodju, da je doposljana tinta za želodec rabila z dobrim uspehom pri želodenju ter črevesnem kataru kakor tudi v boleznih na jetrah in obistih.
Gradec, dne 2. februarja 1897.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Provincijal:

F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.

Blag. gosp.

Gabrijel Piccoli,

Ljubljana.

Že mnogo časa svetujem vsem, kateri trpijo na bolečinah v želodu in nerdenostih v črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno želodeno tinkturom, kojo sem jaz sam uporabljal s prav izvrstnim uspehom. Žodl sploščovanjem.

Momjan (Istra), 6. oktobra 1900.

Don Peter Franceschini,

II. župnik.

!!Neverjetno!!

Najnovejše konstrukcije peči, ki so jako ekonomične za družinsko uporabo k velikonočnim praznikom.

V teh pečeh se lahko pečejo doma z najboljšim uspehom pince, potice kakor tudi kruh in razne pečenke.

Cene najprikladnejše.

Kdor želi imeti tako peč, naj se oglaši v Krausovi zalogi strojev v Gorici na Travniku št. 16 na dvorišču.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. štev. 23, priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korsik, istersko in dalmatinsko, Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po $\frac{1}{2}$ kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zvezplene družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zaboljčnih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Pravim

naravskim dalmatin-
skim vinom oskrbljuje
pojedine obitelji

Juraj Gamulin
Jelsa (otok Hvar)
Dalmacija.

V pisarni Seitz-ove tiskarne nasproti
semeniča v Gorici prodaja se po znižani
ceni — 2 kroni 60 vin.

VELIKI TEDEN

in

VELIKA NOČ,

Spisal prof. A. Marušič.

Knjiga se pošilja tudi po pošti po povzetju. Kdor pa denar že z naročilom vred pošlje, naj pridene še 10 kr. za vozni list.

Ilijada.

Povest slov. mladini.

Prosto po Homerju
pričopoveduje

ANDREJ KRAGELJ.

S tolmačem važnejših osebnih imen ter obsega 273 stranij.

CENA:

1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več.
Vezana v platno 2 kroni, oziroma 2 kroni 20 vin.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, pri knjigotržci Pallichu v Gorici na Travniku, pri Schwentnerju v Ljubljani in Florijanu v Kranju.

Krompir za Seme

fine vrste

odpošilja v vsakej množini

Alojzij Kanc,
trgovec v Ljubljani, Dunajska cesta.

Zahvala.

O prebitki izgubi našega preljubljenega in nepozabnega soproga in očeta, gospoda

Antona Drufovka,

izrekamo iskreno svojo zahvalo vsem sorodnikom, prečastiti duhovščini, gospodu zdravniku dr. Knöpfelmacher-ju za njegov trud, slavnemu občinskemu zastopu Miren in Rupa, pevcem in vsem drugim gospodom in prijateljem, in sploh vsem, ki so kakorkoli se spomnili, ter zadnjo čast in pozdrav nepozabnemu pokojniku izkazali.

V Mirnu, dne 1. aprila 1901.

Žalujoča družina.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vrapavskih,
furlanskih,

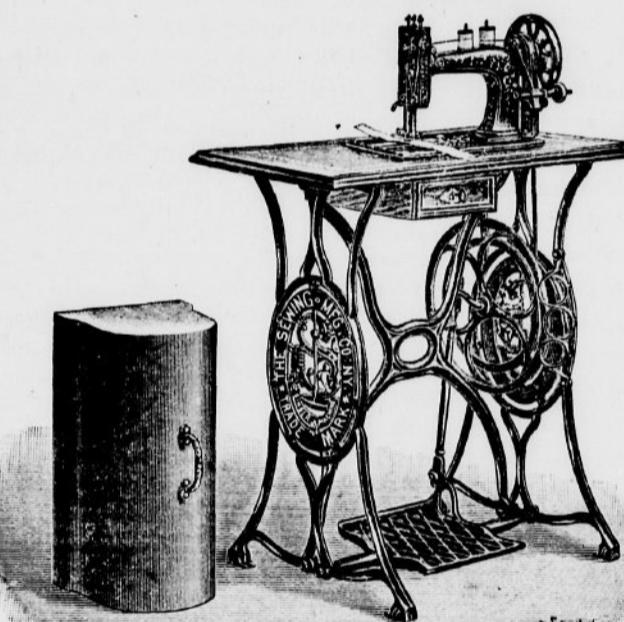
briskih, dalmatinskih in isterskih vina

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egerske monarhije v solih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Saunig & Dekleva

v Gorici.

Pred konkurenco nič strahu!!!

Prva slovenska zaloga vsakovrstnih šivalnih in vezežnih strojev (Stickereimaschinen), kakor tudi dvokoles ter samokresov v ulici Municipijo št. 1.

Lastna mehanična delavnica in popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles v Nunski ulici hiš. št. 16.

Šivalne stroje se jamči za pet let.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15 v Medyatovi hiši v pritličju

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbi.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medyatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovanjem popolno varnost.

ROJAKI! Zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!